

**ryze
avantgardní
pravidelná
občas
rýpavá
tiskovina**

*zvuk, který vydává cílová páska Šrámkovy jedenáctky, když ji protrhne vítěz

Zavři oči a poslouchej (ale neusni)

Úvodník Pavlína Kašparová

Milé čtenářky, milí čtenáři,
včera spousta z vás poprvé navštívila své dílny. Ať už jste si letos vybrali recitaci, drama, píšete, tvoříte, nebo se věnujete ještě něčemu úplně jinému, přeju vám, ať se něco nového naučíte. Také plánujte svůj čas rovnoměrně a vyvažujte večerní odpočinek u kytary s dostatečným odpočíváním v posteli. Ne jako já. Až letos jsem si všimla, že je do programu zařazena sportovní událost Šrámkova 11°. Musím uznat, že myšlenka proběhnout se po tomto krásném kraji chvíli vypadala opravdu lákavě. O pár piv a nadbytečných hodin bdělosti později jsem ale ráda, že jsem si místo běžeckých bot zabalila svačinu.

Přeji vám všem, aby se vám začalo ukrutně chtít spát až doma, až si užijete letošní bohatý program. Já už musím končit, protože se mi vážně zavírají oči.

Autorka není ranní ptáče ani noční sova, ale ospalý holub.

PROGRAM - ÚTERÝ 4/7

9:00 Spořitelna

Mluvená čeština a její stylizace v současných literárních textech – přednáška prof. PhDr. Jany Hoffmannové, DrSc., o stylizaci mluvené řeči v uměleckých textech, jako jsou díla Emila Hakla, Petry Hůlové nebo J. H. Krchovského

11:00 Šrámkův dům

Návštěva u Šrámků – exkurze do Muzea Fráni Šrámka a Milky Hrdličkové Šrámkové pod taktovkou Olgy Bičíškové a tvůrců *Šrámkovy zvukové procházky*

13:30 Zahrada děkanství

O Trieste Centrale – přijďte si s Liborem Vackem pohovořit o včerejším scénickém čtení

14:00 Zahrada Šrámkova domu

Básniřka Tereza Bínová v autorském čtení představí svou poslední sbírku *Červený obr*

15:00 Zahrada Šrámkova domu

Co se stalo se Zuzanou? – poslech rozhlasové hry Hany Lehečkové s úvodem Josefa Kačmarčíka

16:00 Spořitelna

Osvobozené divadlo – Na vlnách Devětsilu – beseda nad knihou s jejími autorkami PhDr. Ladislavou Petiškovou a Mgr. Andreou Jochmanovou, Ph.D.

16:00 Zahrada děkanství

Setkání se spisovatelem Radkem Malým pro účastníky od sedmi let

19:30 Zahrada Šrámkova domu

Alen a kapela – výlet do světa křehké písničkářky s doprovodem kontrabasu a bicích

21:00 Náměstí

Variace na totéž – scénické čtení veršů J. H. Krchovského v podání souboru DIDI ART

22:00 Zahrada Šrámkova domu

Měsíc nad řekou – promítání inscenace Šrámkovy hry, kterou v Horáckém divadle režírovala Anna Davidová Petrželková

JÍDELNÍČEK**Pizzerie Maštal****Snídaně (7:30–10:00):**

Rumba vejce

Oběd (11:30–15:00):

Frankfurtská polévka

Moravský vrabec, bramborový knedlík, zelí

Kuřecí roláda, šfouchané brambory

Ovocné kynuté knedlíky

Večeře (17:00–20:00):

Hovězí vývar s vejcem

Smažený sýr, vařené brambory, tatarská omáčka

Boloňské špagety sypané sýrem

Vokýnko

Budapeštská pomazánka

Šalamounovy řezy

Kdo přišel, viděl hlasivky prof. Palkové

Raportáž Ondřej B. Vinš

Na Šrámkovce začal první pracovní den. Je to podivný přívlastek, když jsme na festivalu, kde by se správně pracovat nemělo, ale pro označení dne, kdy začínají dílny a přednášky, je to vlastně přívlastek příhodný. Dramaturgie přednášek, za kterou stojí duo Irena Vaňková a Vlastimil Čech, působí promyšleným dojmem. V průběhu týdne se seznámíme s různými aspekty řeči, ať už foneticko-fonologickými, rozhlasovými či literárními.

První přednášku proslovil doc. Skarnitzl z FF UK, který je mimo jiné soudním znalcem v oboru forenzní fonetiky. Tomuto segmentu své profese se věnoval spíše okrajově (a zejména pak v košaté navazující diskusi), ale pro všechny v publiku bylo jistě přínosné, že definoval pozici forenzní fonetiky jakožto behaviorální expertízy v rámci soudního znaleství. Všechny ty různé *Kriminálky Miami* nás totiž pěkně matou! Dnes zatím není možné, aby člověk nebo počítač s definitivní jistotou řekl, že například dva hlasy

pocházejí od stejného mluvčího. Náš vokální trakt je jednoduše příliš plastický a variabilní a spektrum toho, co s našimi mluvidly při produkci řeči dovedeme, je velmi široké. Hlas není otisk prstu, i tak z něj ale zkušený znalec dokáže mnoho vyčíst. Doufám tedy, že i další přednášky budou podobně zábavné a interaktivní.

Ruku na srdce, kdo z publika si po odchodu z přednášky zkoušel manuálně přenastavit polohu hrtanu a mluvit jiným hlasem?

P. S.: Zvuk cirkulárky z otevřeného okna Spořitelny by byl jinak rušivý, ale poslyšte, jak zní!

Autor chtěl jako malý být imitátor.

Ohnivější kapka

Raportáž 🗣️ Ondřej Chaloupecký

Na festival se po roce vrátil brněnský básník a výtvarník Petr Veselý, který si loni získal soboteckého diváka svou bezvýhradnou otevřeností a křehkostí. Ostatně jak včera velmi přesně shrnul Jan Bílek: „Zaujalo mě, jak citlivě dovedl o své básnické tvorbě mluvit i se spoustou zámlk, které ovšem posluchači nevyznávaly hluše, ale naopak ho víc a víc vtahovaly do tvůrčího procesu.“ Tentokrát Petr Veselý nepřišel číst, ale představit svou výtvarnou tvorbu i dílo své dcery Marie Veselé na výstavě *Samomluvy 3 - Milý příteli Emile Vomelo...*

Obrazy Petra Veselého mají s literárním světem nicméně velký průnik. Mluví o nich stejně zaníceně jako o svých textech, diváka/posluchače vede za ruku a pomáhá mu naladit se na autorovu vlnu. Veselý v kresbách i obrazech často ztvárňuje básně, bere si je celé nebo jen jejich části a slova přenáší na papír, plátno. Podle svých slov využívá fragmentů vět, veršů i vlastních výkřiků tak, aby narušil obsah dané básně. Petr Veselý tím básně ať už své, nebo jiných autorů znečitelňuje, slova používá jako objekty.

Stejným způsobem Petr Veselý letos ztvárnil Šrámkovu báseň *Kámen* ve třech kresbách, které si spolu s ostatními vystavenými díly mohou návštěvníci knihovny prohlédnout až do 11. srpna. Veselý verše narušil zalomením do tvaru okna a kamene, který k němu letí.

Není to jediná Šrámkova stopa na výstavě. Veselý na jednom panelu vystavil kopie několika z mnoha dopisů, které Fráňa Šrámek poslal svému příteli, dědečkovi manželky Petra Veselého, Emilu Vomeľovi. V jednom psaní například kamarádovi píše, aby se netrápil, že Šrámkovi nemohl k Vánocům poslat „žádnou ohnivější kapku“. Návštěvy Petra Veselého tak můžou mít v důsledku i dlouhodobější efekt pro místní archiv písemností Fráni Šrámka.

Autor je nějaký křečovitej.

V dnešním světě kompůtrů

Raportáž Jan Henyš

Hlasová syntéza, jedna z nejvíce fascinujících oblastí umělé inteligence, byla předmětem pozornosti přednáškosemináře Tomase LeBruna. Současné možnosti i výhledy do budoucna byly podpořeny historickým exkurzem začínajícím u Leonharda Eulera. Ten se zasloužil o základní pochopení akustiky a teorie zvuku. Christian Kratzenstein potom, inspirován zvukem varhan, vytvořil první mechanické zařízení pro generování lidské řeči. Wolfgang von Kempelen pak dosáhl výborných výsledků při využití rezonančního prostoru, do kterého vháněl vzduch měchem. Takový stroj dokázal vytvářet překvapivě srozumitelná slova, a to se stále pohybujeme v 18. století!

Největší boom však pochopitelně přichází se strojovým učením a neuronovými sítěmi. V dnešní době už dosahují hlasové syntezátory výsledků, které jsou do takové míry uvěřitelné, že je složité rozeznat nahrávku skutečného lidského hlasu od hlasu vygenerovaného počítačem. Autentická syntéza řeči však není jediný milník, kterého bylo dosaženo. V současnosti jsou technologické možnosti tak daleko, že některá rádia nasazují umělé moderátory a moderátorky. Dokážeme také přivést lidský hlas ze záhrobí, a to bez použití svíček a pentagramů. Jen pomocí nahrávky obsahující dostatečně rozsáhlý vzorek můžeme nechat mluvit syntezátor hlasem

Karla Gotta nebo si nechat zazpívat novou písničku Elvisem Presleym. S tím se pojí obavy ze zneužití těchto technologií. Imitovat podobu něčího obličeje i hlasu je záležitost několika desítek minut. Na hrozby krádeží identity legislativa reaguje jen velmi pomalu a tempu, kterou se umělá inteligence rozvíjí, prostě nestačí. Dokonce se množí výzvy k umělému zpomalení kroku, jímž tak neúprosně kráčí, aby se svět stihl připravit na změny, které s sebou přináší.

Strach z umělé inteligence byl i jedním z výrazných témat diskuse následující po semináři. Zmíněni byli i Rossumovi univerzální roboti, kteří se obrátili proti svým pánům. Tomas LeBrun se však snažil přítomné uklidnit. Umělá inteligence je totiž jen nástroj. Nástroj jako každý jiný. Nástroj, který může uškodit pouze, pokud se dostane do špatných rukou. Rukou lidských.

Autor si často povídá s umělým hlasem, který se jmenuje Antonín.

Kukačky mají moc učinit svět nesmrtelným

Imprese Klára Krásenská

Radek Štěpánek letos otevírá čtyřčlenné pásmo básnických čtení v Sobotce, tentokrát nespřízněné tematicky, nýbrž zcela bytostně. V podloží každého letošního vystoupení bude dorážet otázka, jak se k sobě mají básnické hlasy, které zaznívají v nejtěsnější blízkosti jiných takových hlasů. Jak vedle sebe polehávají na psacím stole – v rukopisu, knize? Jak spolu znějí v kuchyni? Cestou autem pozdě v noci? První souzvuk tohoto týdne se odehrává v manželství (Radek Štěpánek a Tereza Bínová), druhý mezi otcem a synem (Petr Hruška a František Hruška).

Libor Staněk, dramaturg a moderátor programu, ovšem hned zkraje zapojuje Štěpánka do daleko širšího mnohohlasí, když jej uvádí coby předního představitele české environmentální poezie. Tento literární prostor zůstal sice nevytyčen, ale několik poněkud interních narážek odhalilo, že environmentální magnetismus bezděčně polyká i své nejdůraznější odpůrce. Protože

na poklepávání po ramenou by zahynula jakákoli kultura, prosím Libora Staňka, jestli by pro příště počítal s poněkud méně obeznámeným publikem. To totiž nemusí automaticky rozklíčovat narážky na nejnovější sbírku esejů Jakuba Řeháka *Poezie ve věku vnějškovosti* nebo spolupráci mezi Radkem Štěpánkem a Pavlem Zajícem, tvůrci iniciativy prirodnilirika.cz (web je v současnosti nefunkční), čtyři roky staré platformy pro sdílení autorských textů „nové éry přírodní lyriky“ (cit. z původní výzvy) a následné diskuse (např. reakce Kamila Boušky „Všem programovým ekolyrikům“, dostupné na itvar.cz). Posлуhač, jehož tato debata minula, se zřejmě jen těžko dohadoval, oč se v dnešním rozhovoru vlastně jedná.

Situace se jeví takto: Štěpánek neobhajuje programovost, byť se hlásí k pojmu *přírodní lyrika*, v němž ale zjevně nachází spíše příležitost k usebrání ve světě než k deklaraci postoje, apelu nebo hodnotového rámce. V básních, které čte z nejnovější sbírky *Hezké počasí*, se pozoruje s úžasem a vnitřním pohnutím – tedy pohybem spoluúčasti překračujícím „rozpůlené tělo sdíleného světa“. Tento pohyb se nevztahuje jen na sýkory, úhoře, červánky, ale také na ty nejbližší, kteří mu spoluurčují svět v jeho celistvosti: básníková žena, dcera. Zdá se, že Štěpánek si zachovává hlavně úžas ze světa, kterému jistojistě nepřeje vyhynutí lidského plemene (jako trest? jako lék?). Jako by mu člověčí mnohohlasí bylo stálou výzvou k oné spoluúčasti, soucitné pozornosti k lidským i nelidským bytostem, vědomí milosti, že jsme se tu octli. Zas a zas: k úžasu nad tím, že „voda stoupá a padá, / padá a stoupá, / čirá radost, / slavnost deště.“ Že to lze říci. Tereze. Julii. Že „kukačky mají moc učinit svět nesmrtelným“.

K dovětku zvu Paula Ricoeura, který tu má své místo: „Pravdivé umění je ve shodě se svou vlastní motivací, angažované právě tehdy, když angažované být nechce, když přistoupí na to, že princip nového začlenění do celku samo nezná.“

Autorce nakreslil Radek Štěpánek úhoře.

Med, hlavu, zadek, nohu schovej do brlohu

Raportáž Eliška Rybová

Farní zahrada se včera díky souboru vi.TVOR proměnila v křovinnou krajinu, která je bydlištěm všech hlavních postav inscenace *Kde budeme bydlet*. Medvědu Meďourovi, odborníkovi na vše a na nic, se podařilo nasbírat tolik medu, že se s ním nevejde do svého zabydleného brlohu. To známe všichni, jednou za čas je prostě potřeba najít si větší bydlení. Kde jinde řešit takový problém než v místní hospodě s prasečím výčepním Čuňasem. Zde se u žaludového piva obvykle potkává s všemožnými odborníky na le-dasco a nemine ho to ani tentokrát. Na Čuňasovu radu se obrací na pana Ptáčka, stavebního specialistu,

jehož pomoc ale vyjde vniveč. Hnízdo dle jeho návodu bohužel Međourovým požadavkům nevyhovuje. Med se mu tam vejde, on sám si ale nemůže ani lehnout, asi jako v pražské garsonce za 9 tisíc měsíčně.

Ze zoufalé situace ho nezachrání ani Křižák, nejlepší architekt široko daleko, neboť pavučinové obydlí by Međoura svázalo hned na několik let, ne-li navěky. Naděje přichází ve chvíli, kdy se v hospodě objevuje Umělkyně, zebra z cirkusu, která přichází s výhodnou nabídkou uzavření do klece. Naštěstí se ale objevuje snadné řešení, a to obrátit se na lišku, která mu za drobný medový poplatek skvěle poradí – zažádat si na úřadě o stavební povolení a nechat si postavit dům, to je jediný správný postup. Sice si úředníci vezmou většinu Međourova medu a zavalí ho hromadou nezbytných lejster, ale bude mít dům. A ne jen tak ledajaký. Bude uprostřed zahrady a to, že se loupe omítka, nebo to, že kolem něj není možné projít z jedné strany zahrady na druhou, se zprvu nezdá jako zas až takový problém.

Z velké sklenice medu, kterou Međour zprvu stráží jako oko v hlavě, mu nakonec zbyde jen žejdlíček. „Dokonalý“ dům od úřadu ve vzteku opouští. Ano, přišel téměř o všechno, jen sotva mu zbylo dost zásob na zazimování, ale díky velikosti (nebo maličkosti?) nové nádoby na zbytek medu se teď konečně vejde do svého starého brlohu. Nezůstalo mu skoro nic, ale je doma. Bytová krize se holt nevyhne nikomu.

Autorka se cítí trochu jako Međour.

hà má kò kē || àǎ kú cǎ djūí kǎ hà || àè-ā tí

Jazykové okénko 🗣️ Martina Rybová

Když se jdete najíst do Maštale, můžete pozorovat spoustu nešvarů spojených se stolováním. Kromě takových těch evergreenů, jako jsou lokty položené na stole, nevhodné držení příboru, mluvení s plnou pusou, se lze ve velké míře setkat i s jedním nepříjemným zvukem, jenž by možná v jiném vesmíru (nebo tedy jenom jiné zemi) bylo možno považovat za vyjádření spokojenosti s konzumovaným jídlem. Mlask! Příjemné do uší je to asi jako trvale zapnutá zubní vrtačka.

Mlaskáním se však v různých zemích nevyjadřuje pouze to, že lidem chutná, ale pracuje s ním i mnoho jazyků. Leckteří z vás si možná vzpomenou na jihoafrický film *Bohové musejí být šílení* režiséra Jamieho Uyse, v němž hlavní roli hraje namibijský herec-křovák N!xau a díky němuž mnozí vůbec zjistili, že se na světě mluví i jazyky využívajícími tzv. mlaskavky. Na rozdíl od pískacích jazyků, o nichž jsem psala v neděli, se nejedná o jazyky tak nějak vytvořené před staletími za účelem zjednodušení komunikace v určitém topografickém terénu. Jazyky s mlaskavkami jsou jazyky přirozenými, vznikajícími po staletí či tisíciletí, podobně jako jazyky, jimiž všichni mluvíme. Je zde však třeba rozlišovat dva typy jazyků. Prvním typem (který jste právě mohli zaznamenat i ve zmíněném filmu) jsou takové, v nichž mlaskavky (*clicks* nebo také *click sounds*) nabývají sémantických a/nebo gramatických funkcí. Zajímavé přitom je, že se užití těchto mlaskavek omezuje s jednou výjimkou (Tanzánie) čistě na jihoafrické jazyky. Jinde na světě na ně nenarazíte.

Druhým typem jsou jazyky, na něž odkazuje první odstavec tohoto jazykového okénka. V nich přebírá mlaskání různé paralingvistické funkce, např. se jimi vyjadřují emocionální významy, jako je afekt nebo nespokojenost, případně ještě logické významy jako ano/ne. Hlásková struktura těchto zvuků pak neodpovídá běžnému fonémickému repertoáru daného jazyka a mlaskání zde oproti jihoafrickým jazykům neslouží k vyjádření gramatických či syntaktických kategorií. Škála významů, které mohou nést, je navíc velice omezená. V literatuře se jako příklad pro takové jazyky uvádí např. angličtina s dentálním mlaskáním (cosi jako *tut tut*), jímž uživatel vyjadřuje podráždění, netrpělivost či zklamání.

Ač jsou významy omezené, mezijazykově se liší velmi zásadně. Proto může při užití mlaskání dojít v jiné kultuře k nedorozuměním. Kupříkladu se uvádí, že pokud se Angličan zeptá izraelského recepčního v hotelu, zda jsou ještě volné pokoje, může mu být odpovědí jednoduché mlasknutí za účasti zubů (dentální *click*). Zatímco izraelský recepční tímto vyjadřuje nesouhlas („ne, nemáme volné pokoje“), anglický turista může tuto situaci interpretovat jako negativní a afektovanou a odpověď recepčního za velmi neslušnou. Tohoto významu mlasknutí nabývá nejen v hebrejštině, ale i v různých arabských dialektech. Aby toho ovšem nebylo málo, ani v arabských jazycích nepanuje úplná jednota. Zatímco v některých z nich tento dentální *click* znamená souhlas, v jiných znamená nesouhlas. Tak hlavně že se domluvíme, že. Mimochodem se v souvislosti se slovanskými jazyky uvádí, že určitý typ mlaskání nese kupříkladu v srbochorvatštině logické významy (souhlas/nesouhlas), zatímco v češtině se užívá čistě pro vyjádření emocionálních významů. Konkrétně si vzpomeňte na situace, kdy vám něco nejde a kdy se chcete vyhnout nějakému peprnému okomentování situace a místo

toho vyloudíte cosi jako [tcs] jen pomocí přiložení jazyka za zuby. Kdybyste náhodou ani tak tento zvuk nerozklíčovali, přijďte k redaktorům *Raportlu* někdy v nočních hodinách, myslím, že tohoto zvuku uslyšíte dostatek.

Autorka by v návaznosti na nadpis tohoto textu už neměla pít pivo.

Krásně to tu zní

Raportáž Vojtěch Jandera

Sakrální stavby v rámci lidských sídel vždy měly specifické postavení jako prostory určené k zprostředkování kontaktu s vyššími silami. Jednou z jejich základních charakteristik je monumentalita, povětšinou vyčnívají nad okolní stavení skrze závratné výšiny, jichž dosahují, a také zdobnost, která má člověku alespoň částečně přiblížit nepopsatelnou krásu království nebeského. Přestože s masivním odklonem od náboženství, který v našem prostředí přišel především v souvislosti s nástupem komunistického režimu (částečně však již i před ním), ztratily kostely status centrálního bodu setkávání městských i venkovských komunit, fascinují nás nápaditými architektonickými řešeními, jež snoubí funkci s estetikou.

Jako místo, v němž se rozléhá slovo Boží, musí být kostely k rovnoměrnému šíření zvuku patřičně uzpůsobeny. Podoba klenby či umístění kazatelen a jejich samotná

konstrukce tak není volbou nahodilou, ale bere zřetel k akustickým potřebám svatostánku. Výjimkou v tomto ohledu není ani sobotecký kostel svaté Maří Magdalény. V rámci bodu programu s názvem *Znění soboteckého chrámu* vyložil docent Martin Pinkas z Katedry zvukové tvorby Hudební fakulty Akademie múzických umění taje šíření zvuku prostorem pozdně gotické stavby.

V přes hodinu trvajícím výkladu rozebral z fyzikálního hlediska princip šíření zvukových vln a stavební prvky zmíněnému napomáhající. Krom slova mluveného byla přednáška zaměřena i na úskalí hudební produkce uvnitř chrámové lodi. Jelikož zákony fyziky jsou neoblomné, je třeba volit pod klenbou kostela hudební nástroje i skladby s ohledem na to, aby se výsledný projev netopil ve všudypřítomné ozvěně. Jednotlivé oddíly komentáře prokládal docent Pinkas názornými ukázkami, při nichž mu s hrou na rozličné nástroje vypomohli členové Studia Šrámkova domu. Za jedinou vadu na kráse celého programu by se dala považovat snad jen problematická srozumitelnost úvodního výkladu o historii chrámu, jíž se zdatně chopil Jan Bílek. Ta byla způsobena především technickými komplikacemi se zvukovým zařízením a částečně možná i ne zrovna ideálním výběrem místa, na kterém řečník stál. Tuto skutečnost je však těžko mít někomu za zlé. Závěrem nezbývá, než konstatovat – ano, v soboteckém kostele svaté Maří Magdalény to skutečně krásně zní.

Autor je fyzikou téměř nepolíbený, její zákony se na něj však stále vztahují.

Na pivo do Terstu

Imprese Kateřina Prášilová

První letošní scénické čtení se k mé radosti neodehrávalo na hřbitově, jehož duch místa a s ním spojení ostatní duchové tvůrcům v minulých letech vždy podrazili nohy. Tentokrát jsme vyšli přes štěrkové parkoviště a jemu přilehlou ostudnou sbírku podpa-píráků. Ani tamní přírodní amfiteátr tedy nebyl úplně šikovný, diváci byli namáčknuti pod strmý ko-peček. Nu což. Umění ve veřejném prostoru není žádná selanka. Na druhou stranu toto návrší

s lavičkou připomínalo terstský vrch San Giusto, z něž se otevírá překrásný pohled na město a jeho přímořské ulice, a stalo se tak promyšlenou scénou.

V režii Barbory Kůtové z Divadla Fénix se na tomto soboteckém kopečku setkávají dvě (až tři) postavy z novely Jaroslava Rudiše *Trieste Centrale*, přivažku k románu *Winterbergova poslední cesta*. Pan Winterberg vzpomíná na svůj dávný výlet do Terstu s umírající partnerkou Poly. Chce jí to udělat pěkné, ale zkrátka to nedovede. Veze si s sebou totiž bedekr pro Rakousko-Uhersko z roku 1913 (roku, kdy se toho podle Floriana Illiese tolik stalo!) a jím podpořen propadá záchvatům historie. S potřebou vychutnávat si historická místa a vykládat jejich příběhy přehlíží touhu Poly po slunci a idylickém počasí, vůbec toho moc společného nemají. Tyto přerývané vzpomínky vypráví spalovači panu Krausovi, do něž se převtěluje herečka ztvárňující předtím Poly. Ta má nad exaltovaným Winterbergem nadhled, otevírá mu jedno pivo za druhým a trpělivě poslouchá. Ester Pistorová i Adam Kořán ztvárňují postavy velmi uvěřitelně, s adekvátní roztěkanou posedlostí i moudrým klidem.

Včerejší čtení se vyznačovalo velkým minimalismem, v němž rušivě působila jen práce s pivními lahvemi. Po úvodním odzátkování pivní lahve značky Birra Moretti (jeden z nejpopulárnějších italských ležáků) popíjeli následovně Winterberg, Kraus i Poly plzeň. Nevypadá to ale jako nedbalost, zdá se, že je to promyšlený znak. Možná, že italské pivo nás mělo zavést na dávný výlet do Terstu a český etalon ležáku vrátit do současnosti vyprávění. Proč se ale tedy zpětně se zjevující Poly s Winterbergem nechápali znovu piv italských (ještě tam něco zbylo, já to viděla)? Nevím. Ale vím, že když jdete ze stanice Trieste Centrale skutečně do centra města, je to cesta ohavná. Ale podpapíráky tam teda nejsou.

Autorka radši rohozec než Birra Moretti.

Meloun a pěkná příroda

Raportáž Klora Jelínková

Včera jsem slíbila, že napíšu reportáž o Šrámkově jedenáctce. Ač některý sport sleduji velice ráda, běhu tolik nefandím. Na událost jsem se tedy vydala s tím, že vlastně nevím, co čekat. Po cestě jsem ale zjistila, že „jedenáctku“ lze i jít, a ne pouze běžet, a tak jsem se rozhodla, že vyrazím také. Chodci vyráželi o hodinu dříve než běžci. Při registraci jsem se od jednoho z organizátorů dozvěděla, že se nejedná o náhodnou sportovní akci, která jenom nese Šrámkovo jméno, ale že má naopak se soboteckým spisovatelem velkou souvislost. Byly totiž objeveny deníky, do nichž si Šrámek zaznamenával své běžecké zážitky.

„V Praze měl sedavé zaměstnání, takže když přijel do Sobotky, uběhl pět kilometrů k roubence, kde se vydejchal, proto je tam dodnes na dřevě, co jsem se tu lidi nastál, a pak běžel zpět. A na jeho počest teď běháme Šrámkovu jedenáctku,“ vysvětlil mi organizátor okolnosti vzniku celé události. Vyrázila jsem tedy na cestu.

Jako člověk, který byl v Sobotce naposledy asi před šesti lety a který má naprosto tragický orientační smysl, jsem bohužel trochu bojovala s tím, kudy mám jít. A to i přes to, že mi to bylo vysvětleno a vyfotila jsem si mapu. Naštěstí jsem zabloudila jen jednou a z trasy odbočila jenom na chvíli. Nebyla jsem ale sama, kdo bojoval s tím, že neví kudy jít. Asi dva kilometry před cílem jsem se zastavila, abych si vyfotila pěknou přírodu, kterou jsem procházela. Předešla mě jiná chodkyně. Chvíli šla trochu nejistě a krátce nato se na mě otočila, jestli jdu taky Šrámkovu jedenáctku, že neví kudy jít a držela se celou dobu za mnou, protože jsem prý vypadala, že vím, kudy jdu.

Nevěděla jsem. Nebo jsem si spíš nebyla moc jistá. S Ilonou, jak se mi má společnice představila, jsme do cíle nakonec došly společně. Krátce před koncem trasy nás předběhli dva běžci. Jedním z nich byl Tomáš Doležal, který zaběhl Šrámkovu jedenáctku za 44 minut a 15 vteřin. S tímto skvělým časem se stal vítězem. Bizár nastal, když se čekalo na poslední účastníci závodu. Její jméno bylo totiž Saša, a tak do cílové rovinky dorážela za zvuků písně *Saša jede*. Odměnu dostal víceméně každý, kdo se akce aktivně účastnil. První tři běžci a běžkyně byli*y oceněni*y. Cenu dostal také nejstarší účastník, nejmladší dostal meloun.

Autorka taky chtěla meloun.

Polská vlajka vypadá jako česká, když se párkrát omotá kolem stožáru

Reflexe Jan Henyš

ADA je knížka. ADA je prozaická prvotina Jana Těsnohlídka ml. Ada je holka z Krakova. Lyrickej subjekt se zamiluje do Ady. Pak jezdí za Adou do Krakova. ADA je o tom, jak je to dobrý, ale pak se to posere.

Ada je taky divadlo. Adu hraje divadlo NaHraně. Adu hrajou čtyři kluci. Hrajou a zpívaj, zpívaj a hrajou. Textu se drží úzce. Text Ady je překotnej stejně jako v knížce, stejně se cyklí, stejně vypráví o tom, jak je to dobrý, ale pak se to posere.

Kluci z divadla NaHraně hrajou Adu. Ada na jevišti je, ale není. Ada je figurína. Ada je figurína s parukou a někdy bez paruky. Kluci hrajou Adu dobře. Hrajou ji tak, jako by sami měli Adu v Krakově. Čtyři Ady. Kluci zpívaj, zpívaj kainerovský intermezza. Kluci zpívaj a samplujou a hrajou na kalimbu a cajon. Hudební předěly posouvaj text trochu dál. Je to povedený.

Lidi se nejdřív smějou. Ten text možná trochu vtipnej je. Proč by se nesmáli, když je všechno tak hezký. Lyrickej subjekt miluje Adu a Ada miluje lyrickej subjekt. Pak už se lidi tolik nesmějou. V obou polohách ale inscenace funguje.

Ada je povedená. Ježdění vlakem tam a zpátky, zamilovávání a odmilovávání, kouření a pití, to všechno je generační had zakousnutej do vlastního ocasu. Všichni to můžeme bejt my. Všichni to můžeme bejt my, ty lidi ve vlaku do Krakova.

Autor má v plánu přestat kouřit.

Noční rybí zpěv

 Christian Morgenstern

U—U

U—U—U—U

U—U—U—U

U—U—U—U

U—U—U—U

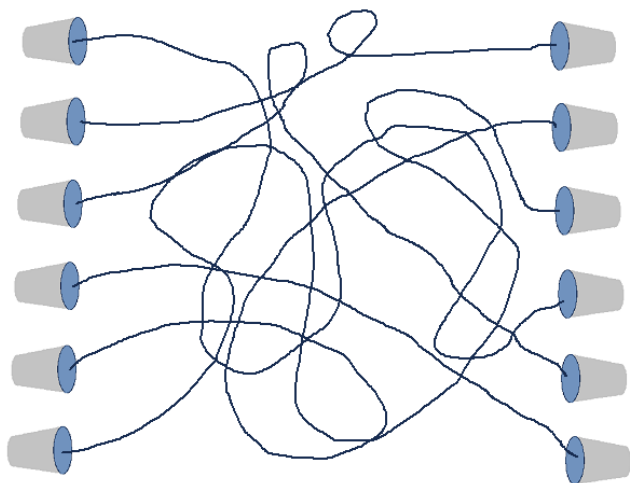
U—U—U—U

—

Pro chytré hlavičky

Raport! dětem 🗣️ Eliška Rybová a Magdaléna Kvasničková

Malý Fráňa přišel na to, že pomocí kelímků a provázku jde přenášet zvuk, a tak se s kamarády rozhodli, že si budou přes kelímky recitovat básničky. Provázky se jim ale bohužel zamotaly. Pomůžeš jim je rozmotat?

Hlášení místního rozhlasu

Vyslechněte následující oznámení: v Maštali se podávají hranolky z tvrzeného skla sušené tekutým dusíkem.

V redakci *Raport!u* probíhá rokování o zvýšení ceny na 20 Kč. Z uspořené pětikaček by byl vybudován výtah do posledního patra Šrámkova domu.

Mezi účastníky festivalu se objevila hromadná halucinace, u Vokýnka se prý vyskytl kůň.

Dům u odbočky na Humpík už spadnul.

Víme, jak se to stalo, ale nevíme, jak se to jmenuje.

Šéfredaktorka *Raport!u* je interpunkční dylina.

Petiční arch za navrácení L na Spořitenu dosud podepsal:

Jan Smoka (omoz)
 Pavína Kašparová
 Kára Krásenská
 Eiška Rybová
 Ondřej Chaloupecký
 aura Makovičková
 Vojtěch Kouři

RYZE AVANTGARDNÍ PRAVIDELNÁ OBČAS RÝPAVÁ TISKOVINA!

Redakce: Jan Henyš, Ondřej Chaloupecký, Vojtěch Jandera, Pavlína Kašparová, Vojtěch Kouřil, Klára Krásenská, Laura Makovičková, Kateřina Prášilová, Eliška Rybová, Martina Rybová, Ondřej B. Vinš. Všechny fotografie tohoto občastníku s láskou fotografuje © Martin Cáb.

Vychází v Sobotce během 67. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka. Cena 15 Kč.

Vydává spolek SPLAV!,
 U Studánky 5, 170 00 Praha 7,
 IČ 26674122. MK ČR E 15812
 Časopis *Raport!* vychází za finanční podpory Státního fondu kultury.
 raport.redakce@gmail.com
 CC BY-NC-ND 4.0